

VIROLAHTI

2016

MUSEOVIRASTO

YMPÄRISTÖNSUUNNITTELU OY

Virolahden kunta

Klamilan kalasataman alueen arkeologinen vedenalaisinventointi

ARK
ARK-SUKELLUS

20.7.2016

Arkisto- ja rekisteritiedot

<i>Kunta:</i>	Virolahti
<i>Alue:</i>	Klamilan kalasatama, Klamilanlahti, Salminiemenkärki, Kelkkaniemi
<i>Tutkimuksen laatu:</i>	Vedenalaisten muinaisjäännösten inventointi
<i>Ajoitus:</i>	Kaikki
<i>Peruskartta:</i>	TM35-lehtijako: karttalehti L5124A2, L5124B1
<i>Merikartta:</i>	Merikarttasarja A, Viipuri – Helsinki, karttalehti 605
<i>Tutkimuslaitos:</i>	ARK-sukellus
<i>Henkilökunta:</i>	Tutkimusten johtaja FM Rami Kokko, apulaistutkija HuK Aki Leinonen
<i>Inventointiaika:</i>	11.5.2016 ja 23.5.2016
<i>Inventointialueen laajuus:</i>	n. 42 ha (toteutunut)
<i>Tutkimuksen rahoittaja:</i>	Virolahden kunta
<i>Tutkimushistoria:</i>	Ei aikaisempia vedenalaisinventointeja
<i>Alkuperäinen raportti ja tutkimusaineisto:</i>	ARK-sukellus, Helsinki
<i>Kopio raportista:</i>	Museovirasto, Kymenlaakson maakuntamuseo
<i>Kannen kuva:</i>	Rami Kokko valmistautumassa tarkastussukellukselle Klamilan kalasataman läntisellä aallonmurtajalla. Kuva Aki Leinonen.

Sisällysluettelo

Arkistotiedot

1. Johdanto	4
2. Tutkimusalue	5
2.1. Sijainti ja luonnonympäristö	5
2.2. Merellinen kulttuuriympäristö ja käyttöhistoria	6
3. Inventointimenetelmät ja tulokset	8
4. Yhteenveto	16
Lähteet	17
Liitteet	18

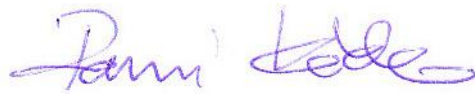
1. Johdanto

Virolahden kunnassa on vireillä kaavamuutos Klamilan osayleiskaavan osalta ('Klamilan osayleiskaavan muutos 2'). Kaavamuutosalue käsittää Klamilan kalasataman alueen, vanhan koulun alueen sekä Pyölinpohjan alueen. Kaavoitustyöstä vastaa Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa, joka tilasi suunnittelualan arkeologisen inventoinnin Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut -yksiköltä (Muinaismuistolaki 13. §). Hankealueen arkeologisesta vedenalaisinventoinnista vastasi Museoviraston alikonsultiksi valittu ARK-sukellus.

Kenttäinventointi suoritettiin viistokaikuluotaamalla, sukeltamalla ja ranta-alueita kävellen inventoimalla 11.5. ja 23.5.2016. Inventointiin osallistuivat ARK-sukelluksen vastaava arkeologi FM Rami Kokko avustajanaan Huk arkeologi Aki Leinonen. Inventointiin sisällytettiin lisäksi kirjallisiin lähteisiin perustuva selvitys alueen merellisestä käyttöhistoriasta.

Inventointialue saatiin katettua kenttätutkimuksin n. 90 % laajuudelta. Salminiemenkärjen ja Klamilan hiihtomajan välistä merenlahtea ei pystytty inventoimaan kokonaisuudessaan meriruokokasvillisuudesta ja veden mataluudesta johtuen. Myös osa kalasataman itäpuolisesta matalasta vesialueesta jäi inventoimatta luotaus- ja sukellustyötä haitanneesta huonosta näkyvyydestä ja vesikasvillisuudesta johtuen. Inventoiduilta alueilta ei havaittu vedenalaisia muinaisjäännöskohteita. Kalasataman vierasvenesataman läheisyydestä paikannettiin kaksi kivillä täytettyä hirsiaarkua, todennäköisesti laiturin perustukset, joiden käyttöajankohta ajoittuneeseen Klamilan sahan toimintavuosiin 1920-1950-luvuilla.

Helsingissä 20.7.2016

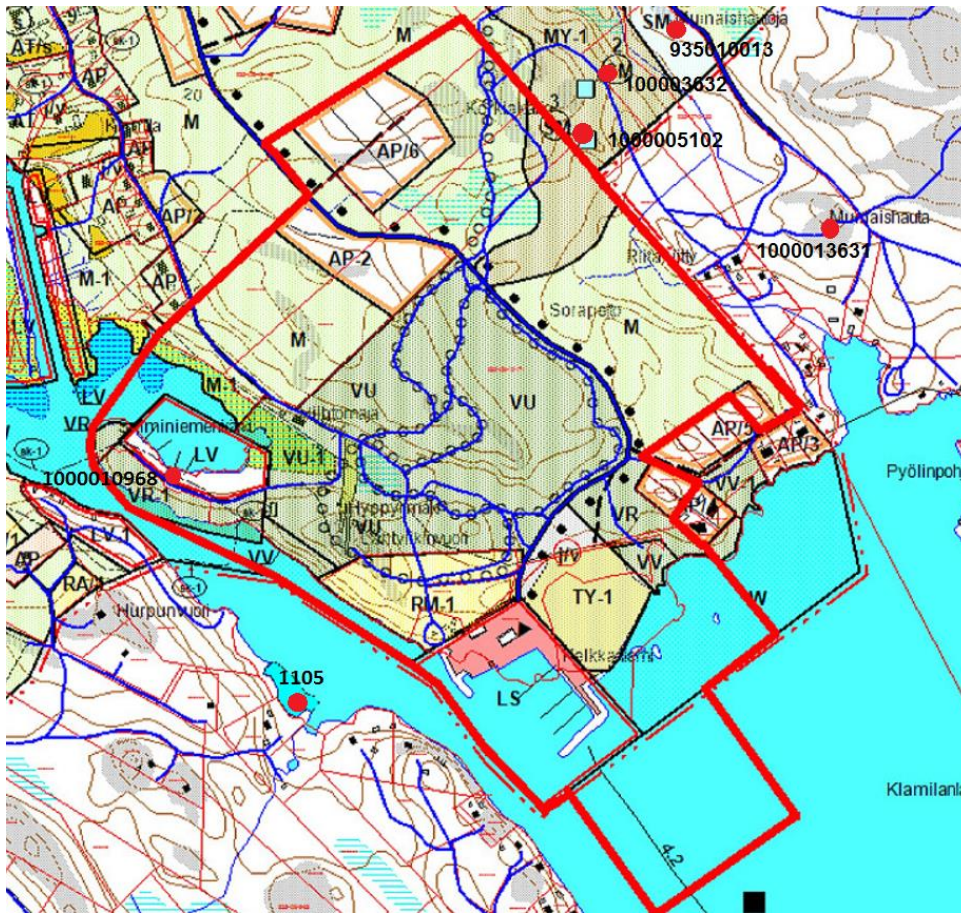
Rami Kokko

ARK-sukellus

2. Tutkimusalue

2.1. Sijainti ja luonnonympäristö

Klamilan kalasatama sijaitsee Klamilan kylätaajaman eteläpuolella, Klamilanlahden luoteisrannalla noin 25 kilometriä Virolahden keskustaajamasta lounaaseen. Suunnittelualan inventoitavaan vesialueeseen kuuluu Klamilanlahden luoteisosan merialue, joka on maksimisyvyydeltään n. 6 m. Kalasataman ja Kelkkaniemen merenranta-alueet ovat pitkälti ihmistoiminnan muokkaamia. Kalasatama huoltotiloineen valmistui 1990-luvun puolivälissä (Favorin, 1999: 273). Nykyään satama toimii pienvenesatamana, jossa palveluita tarjoavat mm. ravintola, kioski ja polttoaineasema. Kalasatamaan johtaa 4,2 m veneväylä. Lantviikinvuoren (hyppyrimäen) ranta-alue Salminiemenkärkeen saakka on säilynyt pääosin luonnontilaisena. Salminiemenkärjen itäinen ranta on toiminut suojaisena pienvenesatamana laitureineen ja veneluiskineen, joskin merenlahti niemen ja Klamilan hiihtomajan välissä (Lantviikinpohja) on nykyään pitkälti ruovikoitunut ja umpeenkasvanut. Luonnonympäristöltään alue on Suomenlahden sisäsaaristolle tyypillistä vaihtelevaa sekametsäistä ranta-aluetta kivikkoisine rantoineen ja mataline lahtineen. Etenkin Salminiemenkärjen ja Hurpunvuoren välinen kapea salmi on kivikkoinen ja navigoitavissa vain matalakulkuisilla pienveneillä.

Kuva 1. Ote Klamilan osayleiskaavasta kalasataman osalta. Suunnittelu- ja inventointialue rajattu punaisella, muinaisjäännöskohteet merkattu punaisilla pisteillä ja kohdenumeroilla.
© Virolahden kunta (ARK-sukellus täydentänyt karttaa MJ-kohteiden osalta).

2.2. Merellinen kulttuuriympäristö ja käyttöhistoria

Klamilassa ei ole aiemmin suoritettu systemaattisia arkeologisia vedenalaisinventointeja. Virolahden alueella on suoritettu maa-arkeologisia inventointeja jo 1880-luvulta lähtien (Mökkönen *et al.*, 2006: 5). Viimeisimmät Klamilan alueella suoritettut maanpäälliset inventoinnit suoritettiin vuosina 2007 Museoviraston (Enqvist, 2008) ja vuonna 2005 Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen toimesta (Mökkönen *et al.*, 2006).

Suunnittelualueelta tunnetaan Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan yksi muinaisjäännöskohde, Klamilanlahden kivilouhimo (1000010968). Nykyisen Kalasataman paikalla on sijainnut vanha laivojen lastauspaikka Laivakallio. Kiveä on irrotettu irtolohkareista pääasiassa meislaamalla ja kiilaamalla, myös porauksen jälkiä on havaittavissa. Louhoksen ajoituksesta ei ole tietoa. Suunnittelualueen välittömästä läheisyydestä tunnetaan lisäksi pronssikautisia muinaishautoja Pyölinpohja A (935010013), Pyölinpohja B (100003631) ja

Korkiakallio (1000003632), sekä historialliselle ajalle ajoittuva hiilimiilu, Korkiakallio 2 (1000005102).

Lähin vedenalainen muinaisjäännöskohde, Klamilanlahti (1105), sijaitsee n. 100 m päässä inventointialueen rajasta Hurpunvuoren edustalla. Kyseessä on mahdollinen proomun hylky, jonka mitat ovat n. 12 x 2,5 m. Hylyn pohja on ainakin osittain ehjä ja toinen syvemmällä oleva laita on vielä pystyssä. Alus on mahdollisesti ollut kalkkilastissa hylyn laidan ulkopuolella havaitun kalkintapaisen aineen perusteella.

Ruotsalaisten 1100-1200-luvuilla tekemien ristiretkien aikaan Suomen etelärannikkoa uudisasutettiin aina Viipuriin asti. Uudisasukkaat hakeutuivat Uudenmaan parhaille kala-apajille ja viljelysmaille, mikä on osaltaan saattanut myös kanta-suomalaisia asettumaan rannikon tuntumaan parempien kalastus-, maanviljely- kaupankäyntimahdollisuuksien houkuttelemina. Virolahti mainitaan kauppapaikkana jo v. 1336 ja kirkkopitäjänä v. 1370 (Kaukiainen 1970: 38). Alueella pitkään jatkuneesta merenkulusta, kalastuksesta ja monivaiheisesta sotahistoriasta johtuen myös nykyisen Klamilan kalasataman alueelle on saattanut kerääntyä entuudestaan tuntemattomia vedenlaisia muinaisjäännöskohteita menneiltä vuosisadoilta.

Virolahden kalastuksesta puhuttaessa erityisesti kilohailin kalastuksella, hailipyynnillä, on ollut tärkeä merkitys rannikon ja saariston asukkaiden pää- tai sivuelinkeinona aina keskiajalta lähtien. Hailin menekin takasivat pitkään virolaiset, joille yleensä suolattu silakka vietiin ja vaihdettiin rukiiseen, perunaan, muniin ja voihiin. Kalakauppa jatkui 1900-luvun taitteeseen saakka, kunnes kalaa alkoi kuljetumaan Viroon uusia reittejä pitkin, ja esimerkiksi Norjan sillistä oli tullut merkittävä kilpailija silakalle. (Favorin 1992: 87-88.)

Klamilan kalastusalueella kalaa pyydettiin vuosisadan vaihteessa pääasiassa nuotalla tunnetuilla nuotta-apajilla, kuten Lantviikin ja Pärnäsen apajilla. Sen aikaiset nuottaveneet olivat suuria 2-mastoisia veneitä, joihin mahtui kalaa noin 3000 kg. Kalasaaliin käsittelyyn soveltuva kalamaja sijaitsi Lantviikissa. Vielä 1900-luvun alkuvuosikymmeninä Klamilan (Grönvikin) lahtea pystyi purjehtimaan lähes Koukille asti, ja kalasatamina toimivat kylän omat rannat. (Lommi 2003: 152, 157.)

Halko- ja kalakauppa Pietariin alkoi 1700-luvulla, ja vähitellen keisarillinen pääkaupunki syrjäytti Tallinnan suurempien laivojen ensisijaisena purjehduskohteena. Pietarin rakentamiseen tarvittiin myös suuria määriä kiveä, jota louhittiin Virolahden saaristossa 1700-luvulta lähtien.

Virolahdella laivanrakennus alkoi toden teolla 1830-1840-luvuilla, ja Klamilan seudun tunnetuimpia merenkulkija- ja laivanrakennussukuja olivat Klamit ja Malmit. Eniten rakennettiin jaaloja, jahteja, kaljaaseja ja kuunareita, joilla kuljetettiin mm. halkoja ja kiviä Pietariin ja Kronstadtiin (Favorin 1992: 102). Laivuri Erik Klami purjehti v. 1857 Egyptin Aleksandriaan aluksenaan priki Valpas ja v. 1866 Hurpunvuoren edustalla rakennetulla parkkilaiva Avulla Mustallemerelle (Favorin 1992: 101; Lommi 2003: 131, 139). Laivanrakennuksen huippuaika ajoittui 1870-luvulle, jolloin laivoja rakennettiin kaikkialla rannikolla ja saaristossa enemmän ja suurempia kuin sitä ennen tai sen jälkeen; viiden vuoden aikana 1872-1876 rakennettiin yli 50 laivaa, joista kolme parkkilaivaa, kolme prikiä, yksi kuunaripriki ja 11 kuunaria (Favorin 1992: 105).

Myös Kelkkaniemellä lienee sijainnut laivanrakennuspaikka, ja myöhemmin 1920-luvun alkupuolella niemelle rakennettiin ”laivalaituri”, jonka yhteydessä olivat kylän kauppojen varastot. Samalle alueelle perustettiin 1920-luvun loppupuolella Klamilan saha, joka toimi ”Sahanrannassa” vuosina 1928-1952. (Lommi 2003: 133, 201-202.)

Jatkosodan aikana Klamilan satamassa toimi merivoimien 1. torpedovenelaivue. Kesällä 1943 myös Merivoimien esikuntalaiva Merikotka oli ottanut asemapaikakseen Klamilan. Se oli naamioitu näkymättömäksi Hurpunvuoren kallion edustalle. Alukselta liikuttiin maihin moottoriveneellä kapean lahdenpoukaman yli itärannalle olevaan laituriin, josta tie johti Klamilan kylän läpi valtatielle. Suomen marsalkka Mannerheim vieraili esikuntalaivalla 15.7.1943 torpedovenelaivueen tarkastuskäynnin yhteydessä (Lommi 2003: 98-99).

3. Inventointimenetelmät ja tulokset

Kenttäinventointi suoritettiin kahtena maastotyöpäivänä 11.5. ja 23.5.2016. Inventointiin osallistuivat molempina päivinä ARK-sukelluksen vastaava arkeologi FM Rami Kokko sekä apulaistutkija HuK arkeologi Aki Leinonen.

Viistokaikuluotaus valittiin inventoinnin primäärimenetelmäksi yli 1,5 metrin syvyysalueella suoritettavaa merenpohjan kartoitusta varten. Viistokaikuluotauksessa käytettiin ARK-sukelluksen StarFish 452F Pro 450 kHz:n yksitaajuusluotainta oheislaitteineen. Työveneenä toimi ARK-sukelluksen 5,0 metrin pituinen RIB-vene. Luotausnopeus vaihteli 1,5 – 2,5 solmun välillä. Luotauksessa käytettiin 60 m (2 x 30 m) sekä 120 m (2 x 60 m) kaistanleveyksiä.

Sää oli luotauksen aikana 11.5.2016 puolipilvinen ja ajoittain satoi sadekuuroja. Ajoittain puuskittainen koillistuuli (n. 8-10 m/s) hankaloitti luotausoperointia Klamilanlahden avoimella selällä, samoin alueelle lasketut kalaverkot (liite 1). Luotaus saatiin kuitenkin suoritettua suunnitellusti Klamilanlahden pohjoisosaa (Kalasataman itäpuoli) lukuun ottamatta. Vesikasvillisuus (ahvenvita) ei mahdollistanut luotauksia n. 1,5-2,5 metrin syvyysalueella. Alueella suoritettiin täydentävää sukellusinventointia 23.5.2016.

Viistokaikuluotaus inventointialueen pohjoisosassa rajoittui Salminiemenkärjen pienvenelaiturille johtavaan matalaan veneväylään (kuvat 1-2, liite 1). Niemen itäpuolista ja laajalti umpeenkasvanutta Lantviikinpohjaa (kuva 3, liite 1) ei pystytty inventoimaan luotaamalla eikä sukeltamalla. Ruovikoitunutta aluetta hiihtomajan edustalla inventoitiin 23.5.2016 kävellen/kahlaamalla niiltä osin, minkä lakoontunut ruokomatto kesti inventoijan painon (liite 1). Alueelta paikannettiin rikkoutuneiden laiturien irrallisia puuosia, ei muinaisjäännöksiä.

Myös Salminiemenkärjen itä- ja pohjoisosan ranta-alueita inventoitiin kävellen. Niemen itäpuolella on kaksi veteen romahtanutta venelaituria ja rannalla niiden betoniset maatuet (liite 1, ”betoni1 ja betoni2”, kuva 2). Pohjoisin laitureista on edelleen pienvenekäytössä (kuvat 2-3). Kohteet sijaitsevat Museoviraston muinaisjäänösrekisterin perusteella Klamilanlahden kivilouhimon muinaisjäänösalueella / välittömässä läheisyydessä. Nyt havaitut laiturinjäänneet voidaan luokitella moderneiksi ”ei muinaisjäänöskohteiksi”.

Kuva 2. Salminiemenkärjen itäpuolella käytössä oleva pienvenelaituri kuvan oikeassa ylälaidassa. Sortunut laiturin ja laiturin betonituki etualalla. Kuva kohti luodetta.
© Rami Kokko / ARK-sukellus.

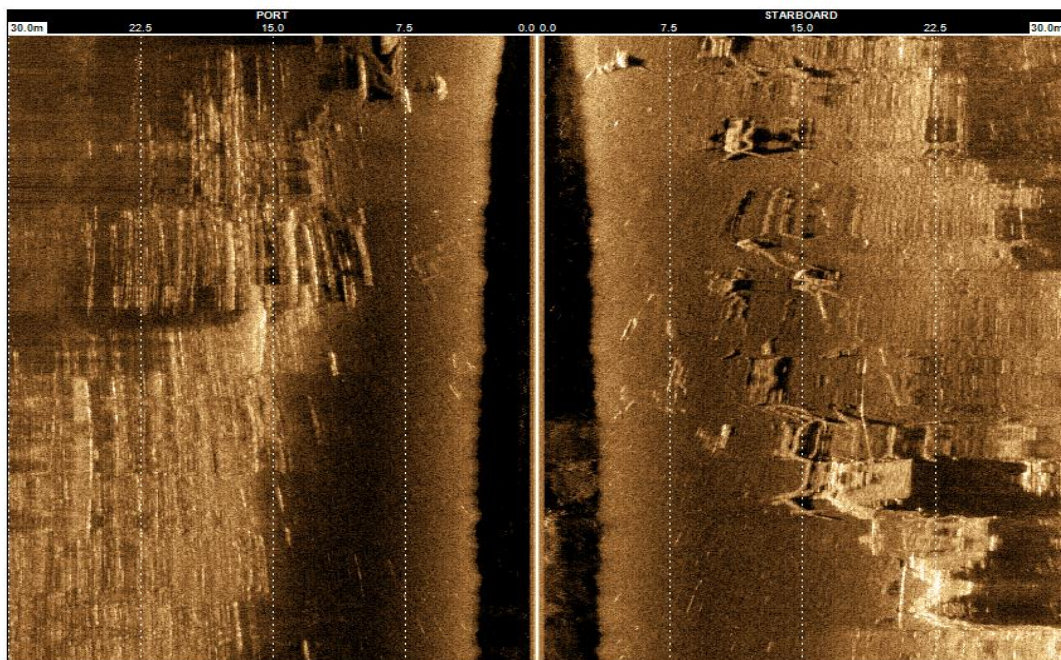

Kuva 3. Näkymä Klamilan hiihtomajan edustalta Lantviikin pohjan yli kohti Salminiemenkärkeä.
© Rami Kokko / ARK-sukellus.

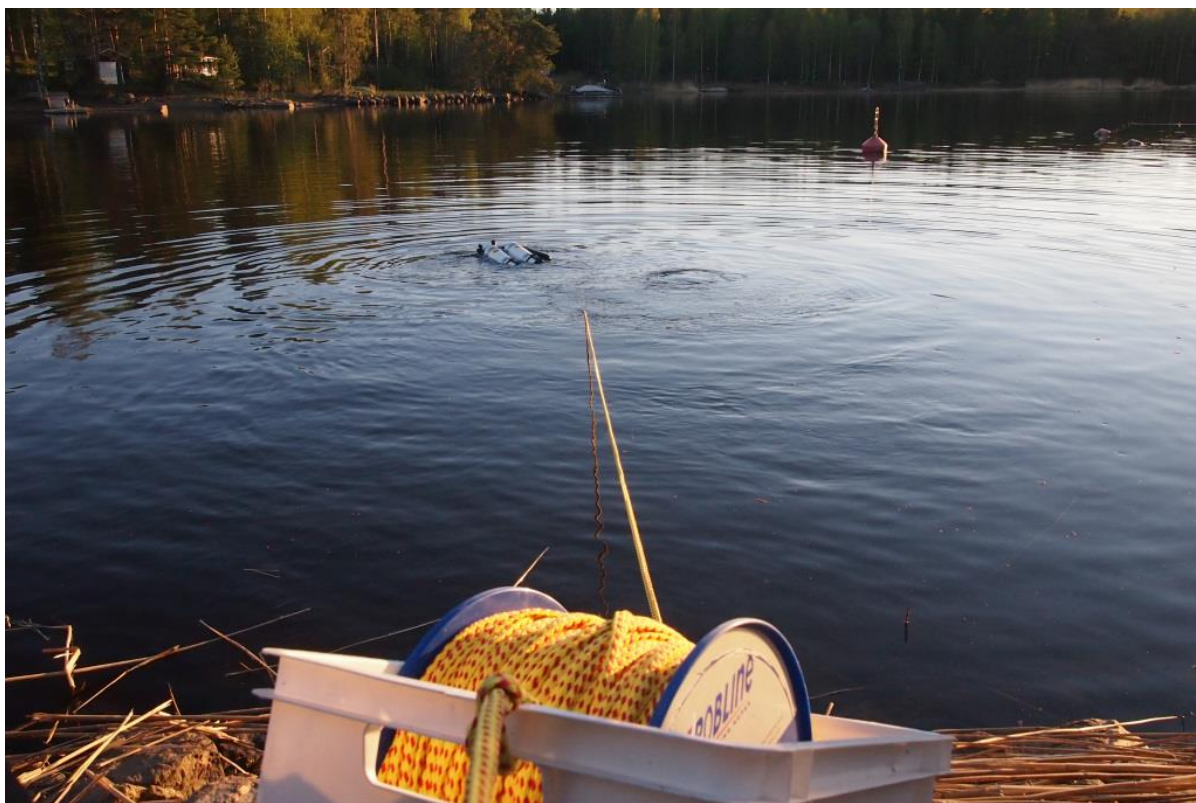
Viistokaikuluotauksen perusteella kaksi kohdealuetta valittiin tarkastettavaksi sukeltamalla:

- 1) Kalasataman läntisen aallonmurtajan edustalta, vierasvenesataman/-laiturin eteläpuolelta n. 15-20 m rannasta (kuvat 4-5, liite 1), paikannettiin kaksi vierekkäistä, toisistaan n. 5 m etäisyydellä olevaa kivillä täytettyä hirsiarkkua. Hirsiarkut ovat säilyneet melko ehjinä ja ovat kooltaan n. 5 x 5 m. Arkut nousevat 4 metrin pohjasyvyydestä n. 1,5 metrin syvyyteen merenpinnasta. Kivet ovat halkaisijaltaan n. 40-60 cm. Hirsikertoja on säilynyt enimmillään kuusi, osa päällimmäisistä hirsistä on pudonnut pohjalle. Hirret ovat n. 25 cm paksuisia pyöröhirsiä, jotka on salvottu kulmista lohenpyrstöliitoksin (ks. kuvat 6-7). Tarkastussukellus suoritettiin 11.5.2015.
- 2) Kalasataman eteläisen aallonmurtajan edustalta paikannettiin 23.5.2016 suoritettun tarkastussukelluksen yhteydessä uppotukkeja n. 5 m syvyydestä (liite 1) sekä muutamia resentejä, valkoisia posliini-/fajanssilautasia ja niiden fragmentteja. Osassa astioista erottuu leima "Made in Republic of Korea". Vedenalaisia muinaisjäännöksiä ei alueelta havaittu.

Sidescan Plotter

Kuva 4. Klamilan vierasvenesataman hirsiarkut viistokaikukuvassa alhaalla oikealla. Kuvassa näkyy myös venesataman poijupainoja. Viistokaikukuva © ARK-sukellus.

Kuva 5. Rami Kokko tarkastamassa vierasvenesataman eteläpuolisia hirsiarkkuja. Näkymä lahden yli Hurpunvuoren puoleiselle rannalle. © Aki Leinonen / ARK-sukellus.

Kuvat 6-7. Hirsiarkun pyöröhirsiä ja kulmasalvos. © Rami Kokko / ARK-sukellus.

Inventoinnin yhteydessä tutkittujen 1800-luvun ja 1900-luvun alun karttojen perusteella alueella ei ole ollut laituri- tms. rakennelmia ennen Klamilan sahan perustamista 1920-luvulla (kuvat 8-10). Sahan sijainti rakennuksineen on nähtävissä vuoden 1943 1:20 000 peruskartassa (ks. Mökkönen *et al*, 2006: 138) ja vielä sahatoiminnan päättymisen jälkeen vuoden 1968 peruskartassa (kuva 11). Hirsiarkut liittyivät nykyisen kalasataman alueella vuosina 1928-1952 sahanrannassa toimineen Klamilan sahan toimintaan (kuva 12) tai kyseessä on 1920-luvun alkupuolella käyttöönotetun ”laivalaiturin” perustukset (Lommi, 2003: 201, 202). Hirsiarkut voitaneen luokitella Museoviraston muinaisjäännösluokituksessa ”muu kulttuuriperintökohde” -kategoriaan.

Kuva 8. Karttaote Klamilanlahden alueesta vuoden 1844 Pitäjänkartastossa. © Kansallisarkisto. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto, Pitäjänkartasto, Virolahti (3042 07 la.* -/- -) 1081735. Huomio, että nykyinen Salminiemenkäski nimetty karttaan nimellä ”Kelkaniemi” (Kelkkaniemi).

Kuva 9. Karttaote Klamilanlahden alueesta vuonna 1885. © Kansallisarkisto. Senaatin kartasto, Virolahti (X 42). Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-aineisto.

Kuva 10. Karttaote Klamilanlahden alueesta vuoden 1923 suomalaisessa topografikartassa, Virolahti 1923-46 (III:S). © Kansallisarkisto.

Kuva 11. Karttaote Klamilanlahden alueesta vuoden 1968 peruskartassa. © Maanmittauslaitos. Entisen Klamilan sahan rakennusten sijainti edelleen merkattuna karttaan (nykyinen Kelkkaniemen / kalasataman alue).

Kuva 12. Klamilan Sahanranta 1950-luvun alussa. © Lommi, 2003. Inventoinnissa paikannetut hirsiaukset liittyvät mahdollisesti kuvan vasemmassa laidassa näkyvän laiturin perustuksiin.

Merenpohjan inventointia Klamilanlahden pohjoisrannan / Kelkkaniemen edustalla täydennettiin sukeltamalla 23.5.2016 (kuva 13). Sukeltamalla inventoitiin yhteensä n. 1100 m pituinen reitti Kalasataman eteläisen aallonmurtajan itäpuolella 0,5 – 2,5 m syvyysalueella. Inventointisukellusten reittijäljet (liite 1) tallennettiin GPS-vastaanottimeen, joka kulki sukeltajan mukana suljetussa vesitiiviissä muovikotelossa. Huono näkyvyys (n. 1 m) ja ahvenvitakasvusto rajoitti sukellusinventointia, eikä viistokaikuluotauksesta jäänyttä ”katvealuetta” pystytty kattamaan kokonaisuudessaan inventointisukelluksin. Matalassa rantavedessä havaittiin paikoitellen yksittäisiä lautoja, riukuja ym. sahatoiminnasta peräisin olevaa sahausjätettä, ei muinaisjäänöksiin viittaavia kohteita.

Kuva 13. Aki Leinonen inventoimassa Klamilan kalasataman itäpuolista matalikkoo. Näkymä pienvenesataman aallonmurtajalta kohti koillista Pyölinpohjan suuntaan. © Rami Kokko / ARK-sukellus.

4. Yhteenveto

Klamilan osayleiskaavan muutosalueella suoritetussa vedenalaisinventoinnissa ei havaittu vedenalaisia muinaisjäännöksiä, jotka vaatisivat tarkempia tutkimuksia kaavoitustyön toimeenpanijan, Virolahden kunnan toimesta. Vierasvenesataman eteläpuolelta paikannettiin kaksi kivillä täytettyä pyöröhirsiarkkua, jotka liittynevät Klamilan sahan toimintaan vuosina 1928-1952. Kyseessä saattaa olla myös kirjallisissa lähteissä mainitun 1920-luvun alkupuolella rakennetun laivalaiturin perustukset. Rakenteet voitaneen luokitella ”muu kulttuuriperintökohde” -kategoriaan.

Salminiemenkärjen itäpuoliset puiset laiturinjäänteet ja betoniset maatuet ovat jääneet pois käytöstä lahden madaltumisen seurauksena viime vuosikymmenten aikana, ja ne voidaan luokitella ”ei muinaisjäännöskohteiksi”.

Osaa suunnittelualueen vesialueesta Klamilan kalasataman itäpuolisella matalikolla ja Salminiemenkärjen itäpuolisessa lahdessa ei pystytty inventoimaan kattavasti vedenalaismenetelmin runsaasta vesikasvillisuudesta johtuen. Mikäli muinaisjäännöksiä kuitenkin havaitaan myöhemmin hankkeen edetessä, tulee niistä ilmoittaa välittömästi Museovirastoon (Muinaismuistolaki 14. §).

Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Favorin, M. 1992. Virolahden historia II. 1800-luvun puolivälistä Suomen itsenäistymiseen. Virolahden kunta 1992.

Favorin, M. 1999. Virolahden historia III. Suomen itsenäisyyden vuosikymmenet vuoteen 1999. Virolahden kunta.

Kaukiainen, Y. 1970. Virolahden historia I. 1850-luvulle. Virolahden kunta.

Lommi, A. 2003. Pohjakunnan kyläkirja 1: Luonto – Asutus – Elinkeinot. Klamilan Seutu ry.

Sähköiset lähteet:

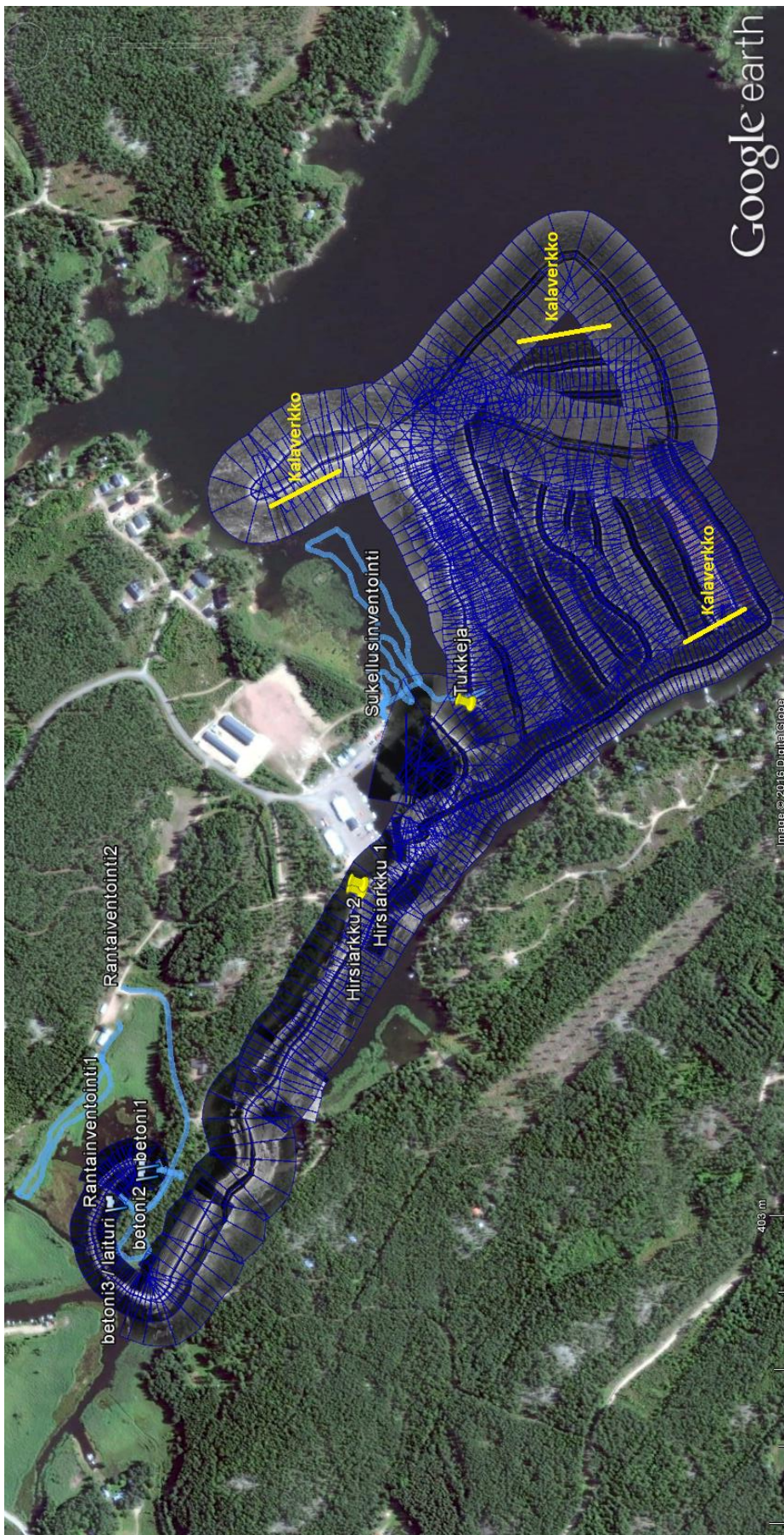
Museoviraston rekisteriportaali

<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>

Enqvist, J. 2008. VIROLAHTI Osa II Historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi 3.–28.9.2007. Museovirasto.

Mökkönen *et al.* 2006. Virolahden arkeologinen inventointi 2005. Helsingin yliopisto.

Liite 1. Kuvamosaiikki Klamilan kalasataman alueen viistokaikuluotauksista, sukellus- ja rantainventointialueista sekä paikannetuista kohteista. © Google Earth

Liite 2. Kohdeluettelo. Klamilan kalasataman alueen arkeologinen vedenalaisinventointi 2016.

Kohde	Mitat	Syvyys (m)	MJ-luokitus	Sijainti*
Hirsiarkku 1	n. 5 x 5 m	1,5-4	muu kulttuuri perintökohde	60°30.384'P 27°28.772'I
Hirsiarkku 2	n. 5 x 5 m	1,5-4	muu kulttuuri perintökohde	60°30.383'P 27°28.782'I
Laiturin betonituki (betoni1)	n. 1,5m x 1,5m x 1m	-	ei MJ	60°30.544'P 27°28.372'I
Laiturin betonituki (betoni2)	n. 1,5m x 1,5m x 1m	-	ei MJ	60°30.545'P 27°28.355'I
Laiturin betonituki sekä käytössä oleva venelaituri (betoni3 / laituri)	n. 1,5m x 1,5m x 1m (laituri n. 30 m)	-	ei MJ	60°30.568'P 27°28.308'I
Uppotukkeja	5 m pit.	5	ei MJ	60°30.305'P 27°29.048'I

*Koordinaatit WGS-84-järjestelmässä (± 3 m)